



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI.410.022.04.2019



Pan Łukasz Godlewski
Dyrektor
Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych
w Ciechanowcu
ul. Szkolna 8, 18-230 Ciechanowiec

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/028 – Kształcenie dzieci rodziców powracających do kraju oraz dzieci cudzoziemców

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbik@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Liceum Ogólnokształcące im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Ciechanowcu, ul. Szkolna 8, 18-230 Ciechanowiec (dalej: <i>Liceum</i>)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Łukasz Godlewski, Dyrektor od 1 września 2019 r. (dalej: <i>Dyrektor Liceum</i>), Radziszewska Ewa, p.o. Dyrektora od 22 listopada 2018 r. do 31 sierpnia 2019 r., Święcki Eugeniusz, Dyrektor od 1 września 2002 r. do 21 listopada 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Kształcenie dzieci obywateli polskich powracających do kraju oraz dzieci cudzoziemców.
Okres objęty kontrolą	Lata szkolne 2017/2018 – 2019/2020 (do 27 listopada), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku.
Kontrolerzy	Beata Palinowska, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/149/2019 z 25 października 2019 r. (akta kontroli str. 1-2)

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm. Ustawa zwana dalej: *ustawą o NIK*.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Uzasadnienie oceny ogólnej

Dyrektor Liceum zapewnił uczniom dzieci obywateli polskich powracających do kraju oraz dzieciom cudzoziemców podstawowe warunki do zaspokojenia ich potrzeb edukacyjnych³.

Wszystkim – dwanaścioro – dzieciom cudzoziemców, których znajomość języka polskiego nie była wystarczająca udzielono wsparcia w postaci dodatkowych bezpłatnych zajęć z tego przedmiotu. Uczniom tym zapewniono również wsparcie w formie dobrowolnych zajęć dodatkowych (przygotowujących do matury) z matematyki, języka angielskiego, geografii i biologii realizowanych w ramach projektu *Rozwijamy skrzydła* finansowanego ze środków budżetu Unii Europejskiej.

Stwierdzono jednak, że pomimo rozpoznania potrzeb dodatkowymi zajęciami z języka polskiego nie objęto jednego dziecka obywateli polskich powracających do kraju. W roku szkolnym 2018/2019 rodziców siedmiorga (z ośmiorga) niepełnoletnich uczniów przybywających z zagranicy nie poinformowano na piśmie o ustalonych dla tych uczniów formach pomocy. Dyrektor Liceum nie ustalał, w porozumieniu ze Starostwem Powiatowym w Wysokiem Mazowieckiem wymiaru godzinowego oraz tygodniowego rozkładu dodatkowych zajęć z języka polskiego dla uczniów nieposiadających obywatelstwa polskiego, wbrew wymogom § 17 ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw⁴. W latach 2017/2018–2019/2020 nierzetelnie wykazywano – zaniżano, w bazie danych System Informacji Oświatowej⁵ i arkuszach organizacji Liceum, liczbę uczniów – dzieci cudzoziemców w Liceum oraz liczbę uczniów uczęszczających na dodatkowe zajęcia z języka polskiego (danych też nie aktualizowano).

Zbadane programy nauczania z języka polskiego, matematyki, historii, geografii i biologii nie były w latach 2017/2018 – 2019/2020 modyfikowane pod względem wymagań programowych, form i metod pracy w związku z kształceniem dzieci przybywających z zagranicy. W obowiązującym w Liceum wewnątrzszkolnym systemie oceniania⁶ nie uwzględniono kwestii odnoszących się do uczniów przybywających z zagranicy, a w przedmiotowych zasadach oceniania⁷ z języka polskiego i matematyki obowiązujących w roku szkolnym 2019/2020 oraz w pzo z geografii obowiązującym w latach szkolnych 2017/2018 – 2019/2020 zawarto jedynie ogólne zapisy odnoszące się do tych uczniów. W okresie objętym kontrolą tylko jeden nauczyciel (z 36) pracujący z uczniami przybywającymi z zagranicy uczestniczył w sprofilowanym doskonaleniu zawodowym związanym z kształceniem uczniów przybywających z zagranicy.

Dyrektor Liceum w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego, zaplanował (w latach szkolnych 2018/2019 i 2019/2020) i przeprowadził (w roku szkolnym 2018/2019) obserwację dodatkowych zajęć z języka polskiego dla uczniów cudzoziemców, zaś zaplanowane i zrealizowane, w roku szkolnym 2017/2018, czynności nadzoru nie obejmowały obserwacji dodatkowych zajęć dla uczniów cudzoziemców oraz innych form nadzoru ukierunkowanych bezpośrednio na tych uczniów.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dalej: *uczniowie przybywający z zagranicy*.

⁴ Dz. U. poz. 1855, ze zm.; zwane dalej: *rozporządzeniem w sprawie kształcenia uczniów przybywających z zagranicy*.

⁵ Dalej: SIO.

⁶ Dalej: WSO.

⁷ Dalej: pzo.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR **Kształcenie dzieci obywateli polskich powracających do kraju oraz dzieci cudzoziemców**

Opis stanu faktycznego

1. W latach szkolnych 2017/2018 – 2019/2020 w Liceum kształciło się łącznie 13 dzieci przybywających z zagranicy, w tym 12 dzieci cudzoziemców⁸ i jedno dziecko obywateli polskich powracających do kraju. W okresie tym do Liceum przyjęto ośmiu uczniów⁹. W roku szkolnym 2019/2020 uczniowie przybywający z zagranicy uczęszczali do drugiej (siedmiu uczniów) i trzeciej klasy (jeden uczeń)¹⁰. Według księgi uczniów do Liceum uczęszczało po pięć uczniów – dzieci cudzoziemców w 2016 i 2017 roku, sześć uczniów – dzieci cudzoziemców w 2018 roku i siedmiu uczniów – dzieci cudzoziemców w 2019 roku (według stanu na 30 września). Według danych w SIO na ten sam dzień było odpowiednio pięć, dwoje, pięć i sześć uczniów (danych nie aktualizowano).

(akta kontroli str. 89-148)

W arkuszach organizacji Liceum, Dyrektor wskazywał wymiar grupowych dodatkowych zajęć z języka polskiego w wymiarze dwóch godzin tygodniowo oraz liczbę uczniów zakwalifikowanych do objęcia tymi zajęciami, tj. zajęć o których mowa w § 17 ust. 1 rozporządzenia w sprawie kształcenia uczniów przybywających z zagranicy. Dyrektor, nie ustalał jednak, w porozumieniu ze Starostwem Powiatowym w Wysokiem Mazowieckiem (dalej: *Starostwo Powiatowe*) wymiaru godzinowego oraz tygodniowego rozkładu dodatkowych zajęć z języka polskiego, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W dodatkowych zajęciach z języka polskiego (realizowanych w grupach w wymiarze dwóch godzin tygodniowo) uczestniczyło po pięć¹¹ uczniów, w latach szkolnych 2016/2017 i 2017/2018, sześć¹² w roku szkolnym 2018/2019 i siedmiu w roku 2019/2020. Według danych SIO na dzień 30 września było odpowiednio pięć, dwoje, pięć i sześć uczniów, zaś w arkuszach organizacji wskazano po czworo uczniów w latach szkolnych 2016/2017–2018/2019 i sześć w roku szkolnym 2019/2020.

(akta kontroli str. 4-5, 89-120)

Dyrektor Liceum informował Starostwo Powiatowe o liczbie uczniów z zagranicy przyjętych do szkoły (również w trakcie roku szkolnego) m.in. w związku z koniecznością objęcia tych uczniów ubezpieczeniem zdrowotnym. Starostwa nie informowano natomiast o konieczności objęcia dodatkowymi zajęciami z języka polskiego uczniów, którzy rozpoczynali naukę w trakcie roku szkolnego (w latach szkolnych 2017/2018–2018/2019 było po dwóch uczniów).

(akta kontroli str. 89-110, 408-414)

Wydatki związane z kształceniem dzieci przybywających z zagranicy poniesione w latach 2017–2019¹³ wynosiły łącznie 9 386 zł, w tym: w 2017 roku z tytułu prowadzenia dodatkowych zajęć z języka polskiego – 2 330 zł, w 2018 roku z tytułu prowadzenia dodatkowych zajęć z języka polskiego – 2 943 zł i z tytułu doskonalenia zawodowego nauczyciela pracującego z uczniami przybyłymi z zagranicy – 2 100 zł oraz w 2019 roku z tytułu prowadzenia dodatkowych zajęć z języka polskiego w kwocie 2 013 zł¹⁴.

(akta kontroli str. 8)

2. W odniesieniu do wszystkich uczniów przybywających z zagranicy przyjętych do Liceum w latach szkolnych 2017/2018 – 2018/2019¹⁵ spełnione zostały warunki i tryb przyjęcia do szkoły określone w rozporządzeniu w sprawie kształcenia uczniów przybywających z zagranicy. Uczniowie byli przyjęci do Liceum w latach szkolnych 2017/2018 i 2018/2019

⁸ W tym jedno dziecko, które ukończyło gimnazjum w Polsce i w trakcie pobytu nabyło obywatelstwo polskie.

⁹ W latach szkolnych 2017/2018 i 2018/2019, w roku szkolnym 2019/2020 nie przyjęto żadnego ucznia przybywającego z zagranicy.

¹⁰ W tym po dwoje do klas II a i II c, troje do II b i jedno do III b.

¹¹ W roku szkolnym 2016/2017 dodatkowo jedno dziecko, które ukończyło gimnazjum w Polsce i w trakcie pobytu nabyło obywatelstwo polskie oraz czworo w II semestrze.

¹² W roku szkolnym 2018/2019 od drugiego semestru dołączyło dwoje uczniów przyjętych do Liceum w lutym 2019 roku.

¹³ Według stanu na 31 października.

¹⁴ Starostwo Powiatowe w Wysokiem Mazowieckiem pokrywało koszty ubezpieczenia zdrowotnego dzieci cudzoziemców: w 2017 roku w kwocie 2 620,80 zł, w 2018 roku w kwocie 3 290,40 zł, a w 2019 roku w kwocie 4 185 zł.

¹⁵ W roku szkolnym 2019/2020 do Liceum nie przyjęto dzieci przybywających z zagranicy.

na podstawie wniosków rodziców, zgodnie z § 13 ust. 1 ww. rozporządzenia oraz dokumentów określonych w § 2 pkt 3 lit. a i b w związku z § 6 pkt 1 tego rozporządzenia w sprawie kształcenia: na podstawie świadectw stwierdzających ukończenie kolejnego etapu edukacji za granicą (jeden przypadek) i na podstawie zaświadczeń potwierdzających uczęszczanie uczniów do szkoły za granicą i wskazujących klasę, którą uczniowie ukończyli w szkole za granicą (w siedmiu przypadkach). (akta kontroli str. 3, 6-7)

3. Poziom umiejętności uczniów przybywających z zagranicy z języka polskiego, matematyki, geografii, historii i biologii był rozpoznawany i dokumentowany na podstawie testów diagnostycznych ogólnych dla całego oddziału (na „wejście”), rozmów i obserwacji.

Testami objęto wszystkich uczniów rozpoczynających naukę w klasie pierwszej, w tym ośmiu uczniów przybywających z zagranicy w latach szkolnych 2017/2018–2018/2019. Były to testy „na wejście” z języka polskiego, matematyki, geografii i biologii. Poziom wiedzy z matematyki był wyższy niż wymagany w pierwszej klasie, poziom wiedzy z geografii był dobry (rekomendowano wprowadzenie dodatkowych narzędzi do pracy, tj. karty pracy z mapami, wykresów, prezentacji przekazywanych następnie do dalszej analizy uczniom), z biologii był zróżnicowany i wymagał uzupełnienia wiedzy z zakresu genetyki. Poziom wiedzy z historii był rozpoznawany na podstawie rozmów diagnostycznych przeprowadzonych przez nauczyciela na początku roku szkolnego. Był on niższy niż pozostałych uczniów, rekomendowano wprowadzenie dodatkowych materiałów tj. książki, dodatkowe karty pracy, prezentacje.

Programy nauczania oraz plany dydaktyczne z języka polskiego, matematyki, historii, geografii i biologii wykorzystywane w nauczaniu dzieci przybywających z zagranicy nie zostały zmodyfikowane pod kątem uczniów przybyłych z zagranicy w zakresie wymagań programowych, form i metod kształcenia. (akta kontroli str. 320-325)

Nauczyciele języka polskiego korzystali z narzędzi pomocniczych ukierunkowywanych na tych uczniów, tj. materiałów glottodydaktycznych i edukacyjnych (od 1 września 2019 r.) pozyskanych w trakcie studiów podyplomowych „*Glottodydaktyka. Nauczanie języka polskiego jako obcego*” przez jednego z nauczycieli. Nauczyciele matematyki, geografii, historii i biologii korzystali m.in. z kart pracy z tłumaczeniem, prezentacji multimedialnych, zdjęć (zewnętrznych twórców oraz własnych opracowań).

Nauczyciele przedmiotów przyrodniczych, na posiedzeniu zespołu, 3 września 2017 r. opracowali zestaw tzw. *dobrych praktyk* (nie były one wprowadzone oddzielnym dokumentem) polegających na wspieraniu procesu edukacyjnego uczniów przybywających z zagranicy poprzez: włączanie ich do pracy w grupie rówieśniczej, dostosowywanie instrukcji i poleceń do językowych umiejętności uczniów, stosowanie prostych instrukcji w komunikacji z uczniem, umożliwianie uczniom przygotowania i przedstawienia informacji na temat ojczystego kraju, stosowanie zapisów graficznych, wykonywanie doświadczeń, stosowanie materiałów ikonograficznych przy wyjaśnianiu zagadnień (wykresy, grafiki, ilustracje), umożliwianie uczniom dostępu do słowników i translatorów.

(akta kontroli str. 468)

3a. W okresie objętym kontrolą Starostwo Powiatowe nie zorganizowało w Liceum oddziałów przygotowawczych dla uczniów przybywających z zagranicy określonych w art. 165 ust. 11 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe¹⁶. (akta kontroli str. 3)

4. Przyjęte w statucie szkoły¹⁷ regulacje, których celem było m.in. przezwyciężenie trudności adaptacyjnych i organizowanie pomocy materialnej odnosiły się do wszystkich uczniów, w tym do uczniów przybywających z zagranicy.¹⁸ (akta kontroli str. 182-314)

¹⁶ Dz. U. z 2019 r., poz. 1148, ze zm.

¹⁷ Statut zatwierdzony uchwałą Rady Pedagogicznej nr 165/2016/2017 z 31 sierpnia 2017 r. oraz zaopiniowany pozytywnie przez Radę Rodziców 15 września 2017 r., następnie zastąpiony statutem zatwierdzonym uchwałą Rady Pedagogicznej nr 186/2018/2019 z 8 października 2018 r.

¹⁸ Wsparcia udzielano w trakcie bieżącej pracy z uczniem w formie m.in. zajęć rozwijających uzdolnienia, dydaktyczno-wyrównawczych, specjalistycznych, porad i konsultacji, korzystanie z pomocy było dobrowolne, nieodpłatne i odbywało się za akceptacją rodziców lub ucznia pełnoletniego, pomoc planował i koordynował Dyrektor, pedagog szkolny i wychowawca.

Program profilaktyczno-wychowawczy na rok szkolny 2019/2020¹⁹ zawierał ogólne zapisy dotyczące wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dla uczniów przybywających z zagranicy (nie zawarto konkretnych działań w tym zakresie), a w programach obowiązujących w latach 2017/2018 i 2018/2019 nie było odniesień do tych uczniów. Jednym z celów programu było *podniesienie gotowości i otwartości szkoły do przyjęcia cudzoziemców*. Założono wspieranie uczniów niebędących obywatelami Polski poprzez: [1] stwarzanie uczniom odpowiednich warunków do adaptacji i nauki w nowym środowisku, [2] otoczenie szczególną troską uczniów nowych poprzez stopniowe wdrażanie ich do polskiego systemu edukacji, [3] prowadzenie zajęć pozalekcyjnych z języka polskiego, [4] włączanie uczniów do życia społeczności szkolnej, [5] promowanie kultury krajów tych uczniów poprzez realizację projektów wymiany uczniów. (akta kontroli str. 158-181)

Pedagog rozpoznawał i dokumentował potrzeby uczniów przybywających z zagranicy (wszystkich 13 uczących się w szkole w latach szkolnych 2017/2018–2018/2019) poprzez:

- przeprowadzanie wywiadów z rodzicami i uczniami, udokumentowanych w formie kwestionariuszy wywiadu szkoły z uczniami i rodzicami ucznia cudzoziemca w latach szkolnych 2018/2019 i 2019/2020 (pytania dotyczyły poziomu znajomości języka polskiego i innych języków, zainteresowań uczniów, informacji na temat zdrowia);
- sporządzanie kart indywidualnych potrzeb: w roku szkolnym 2018/2019 na podstawie obserwacji i oceny poziomu funkcjonowania uczniów dokonywanych przez wychowawców i pedagoga, sporządzono karty dla siedmiorga uczniów cudzoziemców²⁰, zawierały one mocne i słabe strony uczniów, zalecane formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej (m.in. zapewnienie dodatkowych zajęć z języka polskiego, dostosowanie treści kształcenia i obniżenie wymagań do potrzeb uczniów, zastosowanie różnorodnych form/ oceniania uczniów, dostosowanie form i metod pracy – w szczególności praca zespołowa, bazowanie na mocnych stronach uczniów), z kartami zapoznano rodziców;
- ankiety dla uczniów klas pierwszych (w tym uczniów przybywających z zagranicy) dotyczące sytuacji domowej (finansowej, relacji rodzinnych, warunków do nauki), szkolnej, zdrowotnej przeprowadzone w roku szkolnym 2017/2018 i 2018/2019 (w roku szkolnym 2019/2020 do Liceum nie przyjęto uczniów przybywających z zagranicy)²¹;
- udokumentowane rozmowy indywidualne z uczniami przybywającymi z zagranicy na początku roku szkolnego 2018/2019 (z uczniami rozpoczynającymi i kontynuującymi naukę) i 2019/2020 (z uczniami kontynuującymi naukę), w wyniku których określono potrzeby uczniów, zorganizowano pomoc ze strony wychowawców w internacie oraz samopomoc koleżeńską. (akta kontroli str. 149-150, 337-392)

W latach 2017/2018–2019/2020 12 (z łącznie 13) uczniów przybywających z zagranicy korzystało z dodatkowych zajęć z języka polskiego. Zajęcia zorganizowano w wymiarze dwóch godzin tygodniowo w grupach liczących od trojga do siedmiorga uczniów. Prowadzenie zajęć oraz udział w nich uczniów dokumentowano w dziennikach zajęć prowadzonych oddzielnie dla każdej z grup i lat szkolnych. Wnioski o przydzielenie tych zajęć były skierowane do Dyrektora Liceum przez pedagoga na podstawie udokumentowanej diagnozy przeprowadzonej z nauczycielem języka polskiego.

Jednej uczennicy – dziecka obywateli polskich powracających do kraju nie objęto tymi zajęciami (szerzej tą kwestię opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*). Uczennica ta uczestniczyła w bezpłatnych zajęciach – konsultacjach realizowanych przez nauczyciela języka polskiego. Jednak nie został określony wymiar tych zajęć, zajęcia nie były również dokumentowane (nie prowadzono dzienników zajęć). (akta kontroli str. 66, 151, 345-352)

Uczniowie, w tym przybywający z zagranicy, uczestniczyli w dobrowolnych, grupowych zajęciach z matematyki, języka angielskiego, biologii i geografii w ramach projektu *Rozwijamy skrzydła* finansowanego ze środków budżetu UE. Dyrektor wyjaśnił, że z uwagi na to nie występował do Starostwa Powiatowego o dodatkowe zajęcia wyrównawcze

¹⁹ Zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną 29 sierpnia 2019 r. oraz przez Radę Rodziców 30 sierpnia 2019 r.

²⁰ W roku szkolnym 2017/2018 nie sporządzano takich kart, a w roku szkolnym 2019/2020 do Liceum nie przyjęto dzieci przybywających z zagranicy.

²¹ W latach szkolnych 2017/2018 – 2018/2019 ankietami objęto ośmiorgo uczniów przybywających z zagranicy.

z przedmiotów obowiązkowych. Zajęcia były dokumentowane w dziennikach zajęć. W zajęciach z matematyki uczestniczyło, w roku szkolnym 2017/2018 dwoje uczniów, w roku szkolnym 2018/2019 – pięcioro, i troje w roku szkolnym 2019/2020, w zajęciach z biologii jeden uczeń w roku szkolnym 2018/2019, w zajęciach z języka angielskiego pięcioro uczniów w roku szkolnym 2018/2019, a w zajęciach z geografii dwóch uczniów w roku szkolnym 2018/2019²².
(akta kontroli str. 4-5)

Dzieci przybywające z zagranicy uczestniczyły również w dobrowolnych zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu (Liceum nie ponosiło kosztów związanych z tymi zajęciami) realizowanych dla wszystkich uczniów przez Mobilne Centrum Informacji Zawodowej w wymiarze dwóch godzin rocznie. W zajęciach uczestniczyło trzech uczniów w roku szkolnym 2017/2018 oraz po jednym uczniu w latach szkolnych 2018/2019-2019/2020.
(akta kontroli str. 4-5)

Rodziców pięciorga niepełnoletnich uczniów przybywających z zagranicy poinformowano o ustalonych dla tych uczniów formach pomocy, okresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiarze godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane, zaś w siedmiu przypadkach (w roku szkolnym 2018/2019) nie dopełniono tego zobowiązania wbrew wymogom określonym w § 23 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach²³ (co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).
(akta kontroli str. 66, 337-344)

Liceum, podczas udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom przybywającym z zagranicy, rokrocznie współpracowało z: [1] Fundacją Świętego Mikołaja – komisja składająca się z pedagoga oraz dwóch nauczycieli powołana w Liceum typowała uczniów, gromadziła niezbędne dokumenty i występowała o przyznanie stypendium, a następnie pośredniczyła w jego wypłacaniu oraz z [2] Mobilnym Centrum Informacji Zawodowej w Łomży poprzez wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz prowadzenie zajęć z tym związanych w każdym roku szkolnym dla uczniów klas maturalnych.
(akta kontroli str. 355-364, 433-440)

5. W WSO obowiązującym w latach szkolnych 2017/2018–2019/2020²⁴ nie wprowadzono odrębnych zasad określających sposób oceniania osiągnięć uczniów przybywających z zagranicy. Zawarto zapisy²⁵ odnoszące się do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (w tym również do uczniów przybywających z zagranicy). Ogólne regulacje odnoszące się do tych uczniów zawarto w pzo z języka polskiego i matematyki na rok szkolny 2019/2020 oraz z geografii w latach 2017/2018–2019/2020 (dokumenty te nie zawierały uregulowań dotyczących kryteriów wystawiania ocen). PZO obejmowały m.in. następujące zasady, formy i metody pracy:

- z języka polskiego w części „*Uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych – uczniowie z orzeczeniami, opiniami poradni psychologiczno-pedagogicznej, obcokrajowcy, uczniowie objęci szkolnym programem opieki psychologiczno-pedagogicznej. Kierunki pracy, zalecenia dotyczące procesu edukacyjnego oraz oceniania*”, [1] w procesie kształcenia i oceniania uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych szczególną uwagę należy zwracać na dostosowanie wymagań określonych podstawą programową do możliwości i potrzeb ucznia, tą samą zasadę stosować w odniesieniu do sposobów oceniania, [2] wprowadzać elementy oceniania kształtującego, w razie potrzeby obniżyć wymagania, dostosować poziom trudności sprawdzianów do możliwości ucznia, umożliwić nadrobienie braków i stworzyć możliwość

²² Tygodniowy wymiar godzin przypadający na jednego ucznia wynosił średnio dwie godziny.

²³ Dz. U. poz. 1591, ze zm. Rozporządzenie zwane dalej: rozporządzeniem w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

²⁴ W latach szkolnych 2017/2018-2019/2020 obowiązywał statut zatwierdzony Uchwałą Rady Pedagogicznej nr 166/2016/2017, zastąpiony następnie statutem zatwierdzonym Uchwałą Rady Pedagogicznej nr 186/2018/2019 z 8 października 2018 r.

²⁵ Określono, że nauczyciel: [1] jest obowiązany indywidualizować pracę z uczniem na zajęciach edukacyjnych odpowiednio do potrzeb rozwojowych i wymagań edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia (art. 86b statutu) oraz [2] dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia objętego pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole na podstawie rozpoznawania indywidualnych potrzeb rozwojowych, edukacyjnych, psychofizycznych, dokonanych przez nauczycieli i specjalistów (§ 87 ust. 3 statutu).

poprawy; [3] w razie możliwości i potrzeb zorganizować zajęcia dodatkowe i konsultacje, na których uczniowie mogą wyrównywać braki, nadrobić zaległości lub wyrównać różnice programowe; [4] w procesie lekcyjnym wskazane jest stosowanie różnorodnych środków edukacyjnych dostosowanych do potrzeb i wymagań ucznia (m.in. plakaty edukacyjne, prezentacje multimedialne, teksty uproszczone/preparowanie);

- z matematyki w części „Dostosowanie PZO z matematyki do możliwości uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi” określono, że: „uczniowie rozpoczynający naukę w szkole ze słabą znajomością języka polskiego (w tym cudzoziemcy) są objęci przez pierwsze dwa semestry następującymi formami pracy: podawanie poleceń w prostszej formie, unikanie trudnych, czy bardzo abstrakcyjnych pojęć, wolniejsze tempo pracy, pisanie popraw prac klasowych z pomocą nauczyciela (wyjaśnianie poleceń), wsparcie językowe (tematyczne) w ramach zajęć pozalekcyjnych”;
- z geografii w części „Dostosowanie wymagań edukacyjnych, planu wynikowego i zasad oceniania z geografii do potrzeb cudzoziemców” określono, że należy: ustalić z uczniem zakres wymagań z przedmiotu dostosowany do stopnia znajomości języka polskiego, włączyć ucznia cudzoziemca do pracy w grupie rówieśniczej, umożliwić uczniowi pisanie sprawdzianów, kartkówek z możliwością wydłużenia czasu, dostosować instrukcje językowe, stosować indywidualne podejście do ucznia np. wyjaśniać naukowe sformułowania, udzielać pomocy w odrabianiu lekcji, umożliwić korzystanie z tłumacza na lekcji, dostosować instrukcje do językowych umiejętności ucznia, ustalić z uczniem zakres wymagań z przedmiotu dostosowany do stopnia znajomości języka polskiego.

Zapisów odnoszących się do uczniów przybywających z zagranicy nie zawierały pzo z języka polskiego i matematyki (obowiązujące w latach szkolnych 2017/2018–2018/2019).
(akta kontroli str. 67-88, 182-314, 441-447)

6. W roku szkolnym 2017/2018 i 2018/2019 egzamin zewnętrzny (maturę) zdawało łącznie²⁶ czterech uczniów (po dwóch w każdym roku szkolnym) przybywających z zagranicy, trzech z nich skorzystało z dostosowanych warunków, a w roku szkolnym 2019/2020 jeden uczeń zadeklarował zdawanie matury w dostosowanych warunkach. Zgodnie z uchwałami Rady Pedagogicznej²⁷ podjętymi na wniosek pedagoga szkolnego osoby te: [1] zdawały egzamin w oddzielnej sali, [2] miały przedłużony czas zdawania egzaminu, [3] posiadały możliwość korzystania ze słownika dwujęzycznego (polsko-ukraińskiego i ukraińsko-polskiego).

Podczas organizacji egzaminu maturalnego w latach szkolnych 2017/2018–2019/2020 (do 27 listopada 2019 r.) przestrzegano terminów określonych w komunikatach dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej (dalej CKE) w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego:

- informację o wskazanych sposobach dostosowania warunków lub formy przeprowadzania egzaminu maturalnego do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów przekazano uczniom i rodzicom 15 września 2017 r., 12 września 2018 r. i 27 września 2019 r. (tj. zgodnie z komunikatami dyrektora CKE określonymi na 30 września 2017 r., 28 września 2018 r. i 30 września 2019 r.);
- Dyrektor Liceum terminowo poinformował, na piśmie²⁸, uczniów o wskazanych sposobach dostosowania warunków 8 grudnia 2017 r. i 11 października 2018 r. (terminy wskazane przez dyrektora CKE – 10 lutego 2018 r. i 11 lutego 2019 r.);
- trzech uczniów zgodnie z terminami wyznaczonymi przez dyrektora CKE (14 lutego 2018 r. i 14 lutego 2019 r.) złożyło pisemne oświadczenia o korzystaniu ze wskazanych sposobów dostosowania warunków (odpowiednio 8 grudnia 2017 r. i 11 października 2018 r.), a jeden o niekorzystaniu ze wskazanych sposobów dostosowania (11 października 2018 r.).

²⁶ Maturę w Liceum zdawało w latach szkolnych 2016/2017 – 2018/2019 kolejno 72, 61 i 62 uczniów, w tym pięciu, siedmiu i trzech z dostosowanymi warunkami, a z dostosowanymi arkuszem po jednym uczniu w latach szkolnych 2016/2017 i 2017/2018.

²⁷ Uchwała z 7 grudnia 2017 r., z 8 października 2018 r. i 27 listopada 2019 r.

²⁸ Załącznik 4b pn. Informacja o sposobie lub sposobach dostosowania warunków lub formy przeprowadzania egzaminu maturalnego do potrzeb lub możliwości zdającego.

Wyniki matur uzyskane przez tych uczniów były porównywane przez nauczycieli na posiedzeniach zespołów przedmiotowych z wynikami innych uczniów z Liceum (również z tymi, którzy mieli dostosowane warunki) oraz ze średnimi wynikami na tle województwa i kraju. Prowadzona analiza uwzględniała wyniki z poszczególnych części i przedmiotów egzaminu maturalnego oraz posłużyła m.in. do wyciągnięcia wniosków z jakich przedmiotów uczniowie cudzoziemcy muszą otrzymać w przyszłości większe wsparcie edukacyjne, czy wykorzystywane metody i narzędzia kształcenia młodzieży są skuteczne. Prowadzona analiza wykazała, że uczniowie przybywający z zagranicy zdali egzaminy na poziomie wyższym bądź zbliżonym do średniej uzyskanej przez pozostałych uczniów.

(akta kontroli str. 315-336, 469-477)

7. W okresie objętym kontrolą dla uczniów niebędących obywatelami polskimi, placówka dyplomatyczna lub konsularna kraju ich pochodzenia działająca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo stowarzyszenie kulturalno-oświatowe danej narodowości nie organizowały nauki języka i kultury kraju pochodzenia. Liceum nie zawierało również porozumień w tym zakresie z ww. placówkami.

(akta kontroli str. 327)

Dzieci przybywające z zagranicy uczestniczyły w życiu szkoły²⁹ poprzez m.in.: udział w trzech wycieczkach szkolnych do Warszawy (Centrum Nauki Kopernik, Muzeum Literatury), uczestnictwo w dwóch spektaklach teatralnych, przygotowywanie gazetek szkolnych (w każdym roku szkolnym na temat kraju pochodzenia, udział w obchodach świąt narodowych i szkolnych akademiach (rocznie w obchodach święta Odzyskania Niepodległości, Konstytucji 3 maja, patrona szkoły), wydarzeniach związanych z realizowanymi w Liceum projektami wymiany młodzieży Polsko-Gruzińskimi³⁰ i Polsko-Ukraińskimi³¹ (trzy wycieczki, koncert, piknik połączony z wystawą fotograficzną), warsztatach z fizyki i geografii na Uniwersytecie w Białymstoku (trzy spotkania)³².

(akta kontroli str. 355-364, 448-467)

W szkole nie odnotowano przypadków nietolerancji wobec uczniów przybywających z zagranicy.

(akta kontroli str. 327)

8. W Liceum nie wprowadzono odrębnych uregulowań dotyczących organizacji doskonalenia zawodowego nauczycieli, w tym sposobu badania potrzeb z tego zakresu. Dyrektor Liceum, w okresie objętym kontrolą określał, w planach nadzoru pedagogicznego, potrzeby w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli, zgodnie z przepisami rozporządzeń w tej sprawie: § 6 ust. 1 rozporządzenia³³ oraz § 3 ust. 1 rozporządzenia³⁴ uwzględniając przy tym w szczególności: wyniki nadzoru pedagogicznego, wyniki egzaminu zewnętrznego (matur), wnioski nauczycieli o dofinansowanie opłat. Wnioski o dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli na lata 2017–2019 były złożone przez Dyrektora Liceum do Starostwa Powiatowego do 30 listopada roku poprzedzającego³⁵, a na rok 2020 do 31 października 2019 r. Obejmowały jedną formę doskonalenia z zakresu kształcenia dzieci przybywających z zagranicy.

Potrzeby szkoleniowe nauczycieli określone w szczególności we wnioskach nauczycieli o dofinansowanie szkoleń ujmowane były w Planach Doskonalenia Wewnętrznego Nauczycieli. Analiza tych planów na lata szkolne 2016/2017–2019/2020 wykazała, że na rok szkolny 2017/2018 był złożony przez jednego nauczyciela (spośród 36) wniosek

²⁹ Wykazane w sprawozdaniach z realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego, notatkach pedagoga szkolnego, na stronie internetowej szkoły.

³⁰ W latach 2016–2019 realizowano cztery projekty.

³¹ Jeden projekt we współpracy z Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji.

³² Np. wyjazd *Wspólną ścieżką historyczną* na Lubelszczyznę.

³³ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli pomiędzy budżety poszczególnych wojewódów, form doskonalenia zawodowego dofinansowywanych ze środków wyodrębnionych w budżetach organów prowadzących szkoły, wojewódów, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania tych środków (Dz. U. Nr 46, poz. 430, ze zm.), dalej: *rozporządzenie w sprawie doskonalenia zawodowego nauczycieli z 2002 r.*

³⁴ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2019 r. w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli, szczególnych celów szkolenia branżowego oraz trybu i warunków kierowania nauczycieli na szkolenia branżowe (Dz. U. poz. 1653), dalej: *rozporządzenie w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli z 2019 r.*

³⁵ Zgodnie z § 4 rozporządzenia w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli z 2019 r. oraz § 6 ust. 2 rozporządzenia w sprawie doskonalenia zawodowego nauczycieli z 2002 r.

o dofinansowanie studiów podyplomowych dotyczących obszaru kształcenia dzieci przybywających z zagranicy. Były to studia podyplomowe z zakresu glottodydaktyki (nauki języka polskiego jako języka obcego). Nauczyciel ten ukończył studia w 2018 roku w zakresie: „Glottodydaktyka. Nauczanie języka polskiego, jako obcego”³⁶. Całkowity koszt studiów wyniósł 4 200 zł, w tym wydatki poniesione przez szkołę 2 100 zł.

(akta kontroli str. 8-65, 393-407)

Zgodnie z § 22 ust. 1 pkt 3a Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego³⁷ dyrektor szkoły, w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego wspomaga nauczycieli w realizacji ich zadań, w szczególności przez planowanie działań rozwojowych, w tym motywowanie nauczycieli do doskonalenia zawodowego.

9. W planie nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2018/2019 i 2019/2020 Dyrektor Liceum zaplanował, w tym w roku szkolnym 2018/2019 przeprowadził obserwację dodatkowych zajęć z języka polskiego prowadzonych przez nauczycieli w zakresie dostosowania metod i form pracy do możliwości intelektualnych i potrzeb edukacyjnych uczniów cudzoziemców. Zaplanowane i zrealizowane, w roku szkolnym 2017/2018, czynności nadzoru nie obejmowały dodatkowych zajęć dla uczniów cudzoziemców oraz innych form nadzoru ukierunkowanych bezpośrednio na tych uczniów.

W okresie objętym kontrolą w Liceum zakończono dwie ewaluacje i jedną rozpoczęto, przeprowadzono 21 kontroli, monitorowano siedem wybranych zadań szkoły, obserwowano prowadzone lekcje (12) i prowadzenie dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych i dodatkowych zajęć z języka polskiego (łącznie przez 35 nauczycieli, w tym dwóch prowadziło zajęcia dodatkowe z języka polskiego z uczniami przybywającymi z zagranicy).

W wyniku realizowanego, w roku szkolnym 2018/2019 nadzoru (w tym obserwacji dodatkowych zajęć z języka polskiego) określono, że należy³⁸: [1] rozpoznawać możliwości psychofizyczne i potrzeby rozwojowe, sposoby uczenia się oraz sytuację społeczną każdego dziecka, stosować metody aktywizujące w pracy z uczniami, [2] nauczyciele muszą dostosować wymagania do potrzeb i możliwości uczniów oraz indywidualizować bieżącą pracę z uczniem dostosowując formy i metody pracy odpowiednie do treści, potrzeb i umiejętności uczniów, [3] nauczyciele muszą współdziałać przy badaniu i analizie osiągnięć uczniów. Wyniki nadzoru realizowanego w roku szkolnym 2017/2018 nie zawierały wniosków ukierunkowanych wyłącznie do dzieci obywateli polskich powracających z zagranicy oraz dzieci cudzoziemców, dotyczyły wszystkich dzieci uczących się w Liceum, w tym dzieci przybywających z zagranicy. W sformułowanych wnioskach określono, że należy m.in.: [1] stosować metody aktywizujące w pracy z uczniami i organizować zajęcia odpowiednie do rozeznaczonych potrzeb (w tym dla uczniów wymagających szczególnego wsparcia w rozwoju); [2] dostosowywać (przez nauczycieli) wymagania do potrzeb i możliwości uczniów oraz indywidualizować bieżącą pracę z uczniem dostosowując formy i metody pracy odpowiednie do treści, potrzeb i umiejętności uczniów, [3] objąć szczególną opieką pedagogiczną i psychologiczną uczniów o specjalnych potrzebach i monitorowania ich zachowania oraz nauki.

(akta kontroli str. 9-65)

W latach 2017-2019 (do 31 października) Podlaski Kurator Oświaty w Białymstoku nie przeprowadził w Szkole kontroli lub ewaluacji, których zakres obejmował kształcenie dzieci przybywających z zagranicy.

(akta kontroli str. 315-316)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dane zawarte w szkolnej bazie SIO, w zakresie liczby uczniów cudzoziemców i liczby uczniów korzystających z dodatkowych zajęć z języka polskiego, a także w arkuszach organizacji Liceum dotyczące tych zajęć wykazane na 30 września roku szkolnego 2017/2018–2019/2020 (tj. na rok 2018, 2019 i 2020) były niezetelne, tj. niezgodne

³⁶ Liczba godzin wynosiła 234.

³⁷ Dz.U. z 2017 r., poz. 1658 ze zm.

³⁸ W dokumentacji ze zrealizowanego nadzoru nie zawarto odrębnych wniosków i rekomendacji sformułowanych w wyniku obserwacji zajęć dodatkowych z języka polskiego.

z liczbą uczniów – dzieci cudzoziemców w Liceum (według księgi uczniów) oraz liczbą uczniów uczęszczających na te zajęcia (danych tych nie aktualizowano). I tak:

- liczba uczniów – cudzoziemców uczęszczających do Liceum w latach 2017/2018–2019/2020 wykazana w bazie szkolnej SIO wynosiła dwoje, pięcioro i sześcioro podczas gdy faktyczna liczba uczniów to czworo, sześcioro i siedmioro;
- liczba uczniów uczęszczających na dodatkowe zajęcia z języka polskiego według bazy SIO wynosiła dwoje, pięcioro i sześcioro, a faktyczna liczba uczęszczająca na zajęcia w tych latach szkolnych wynosiła pięcioro, sześcioro i siedmioro (w arkuszach organizacji wykazano natomiast po czworo w latach 2017/2018–2018/2019 i sześcioro w roku 2019/2020).

Dyrektor Liceum wyjaśnił, że *Podana w arkuszach organizacji szkoły liczba uczniów korzystających z zajęć dydaktyczno-wyrównawczych była planowaną liczbą uczniów, którzy będą z danej formy zajęć korzystać w ciągu całego roku szkolnego. W systemie informacji oświatowej podano natomiast błędnie stany na dzień 30 września w poszczególnych latach, zaniżając rzeczywistą liczbę uczniów cudzoziemców uczących się w szkole.* (akta kontroli str. 6-99)

Ujmowanie nierzetelnych danych w SIO oraz ich nieaktualizowanie mogło wpłynąć na potencjalne zaniżenie dochodu Powiatu Wysokomazowieckiego z tytułu subwencji oświatowej na to zadanie w szacunkowej kwocie 32 851 zł³⁹.

2. Dyrektor Liceum nie ustalał w porozumieniu ze Starostwem Powiatowym w Wysokiem Mazowieckiem wymiaru godzinowego oraz tygodniowego rozkładu dodatkowych zajęć z języka polskiego, którymi objęto uczniów cudzoziemców w latach szkolnych 2017/2018–2019/2020, co było niezgodne z wymogami § 17 ust. 3 rozporządzenia w sprawie kształcenia.

Dyrektor Liceum wyjaśnił, że *Organ prowadzący szkołę pozostawił w kwestii dyrektora szkoły ustalenie tygodniowego rozkładu godzin dodatkowych zajęć lekcyjnych z języka polskiego, który był następnie przesyłany w formie informacji do Powiatu Wysokomazowieckiego. Organ prowadzący nie wnioskował o dodatkowe dokumenty, ani porozumienie w wersji papierowej w tej kwestii.* (akta kontroli str. 328)

NIK zwraca uwagę, że z ww. przepisów wprost wynika obowiązek ustalania z organem prowadzącym szkołę tygodniowego rozkładu oraz wymiaru godzin dodatkowych zajęć lekcyjnych z języka polskiego. W myśl § 17 ust. 1 rozporządzenia w sprawie kształcenia to organ prowadzący szkołę organizuje, w szkole w której uczeń realizuje naukę, dodatkowe zajęcia z języka polskiego.

3. Dziecko obywateli polskich powracających do kraju nie zostało objęte zajęciami dodatkowymi z języka polskiego – w roku szkolnym 2018/2019 – pomimo, że pedagog i nauczyciel języka polskiego wnioskowali do Dyrektora Liceum o objęcie ucznia taką pomocą. Ponadto Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wysokiem Mazowieckiem wydała, 21 grudnia 2018 r., na wniosek Liceum, opinię w sprawie specyficznych trudności w uczeniu się oraz objęcia tego ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną w Szkole. W opinii wskazano m.in. na potrzebę zorganizowania dodatkowych zajęć z języka polskiego ze względu na znajomość przez ucznia języka polskiego na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki. Zgodnie z § 17 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie kształcenia uczniów przybywających z zagranicy zajęcia takie organizuje się indywidualnie lub w grupach dla uczniów przybywających z zagranicy podlegających obowiązkowi szkolnemu lub obowiązkowi nauki, którzy nie znają języka polskiego lub znają go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki.

Dyrektor Liceum wyjaśnił, że uczniowie nie objęto zajęciami z języka polskiego w związku z lepszą znajomością tego języka niż pozostali uczniowie przybywający z zagranicy, korzystający z takich zajęć, uczennica przybyła do Liceum po zatwierdzeniu przydziału godzin nauczycielom oraz korzystała z bezpłatnych zajęć i konsultacji organizowanych przez nauczyciela języka polskiego.

³⁹ W 2018 r. finansowy standard A podziału części oświatowej na ucznia przeliczeniowego wyniósł ok. 5 436 - x waga 1,5 x 3 uczniów = 24 462 zł, natomiast w 2019 r. ok. 5 593 zł x 1,5 x 1 uczeń = 8.389,5 zł.

Nauczyciel języka polskiego wyjaśnił, że prowadził dodatkowe konsultacje dla jednego dziecka obywateli polskich powracających z zagranicy, którego poziom znajomości języka polskiego był wyższy niż poziom znajomości języka polskiego dzieci – obcokrajowców, dlatego nie można było dołączyć tej dziewczynki do grupy tych dzieci.

NIK zwraca uwagę, że nie był określony wymiar i rozkład zajęć – konsultacji prowadzonych nieodpłatnie przez nauczyciela języka polskiego oraz nie prowadzono dokumentacji dotyczącej tych zajęć. W myśl § 11 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów dokumentacji⁴⁰ szkoła prowadzi dzienniki innych zajęć niż zajęcia wpisywane do dziennika lekcyjnego, jeżeli jest to uzasadnione koniecznością dokumentowania przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej, w szczególności zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów oraz zajęć związanych z kształtowaniem kompetencji zawodowych uczniów lub słuchaczy.

(akta kontroli str. 320-325)

4. W roku szkolnym 2018/2019 rodziców siedmiorga (z ośmiorga) niepełnoletnich uczniów przybywających z zagranicy nie poinformowano na piśmie – wbrew wymogom określonym w § 23 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej – o ustalonych dla tych uczniów formach pomocy, okresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiarze godzin, w których poszczególne formy pomocy będą realizowane.

Dyrektor Liceum wyjaśnił, że *Rodzice i prawni opiekunowie siedmiorga uczniów objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną, w tym zajęciami dodatkowymi z języka polskiego, wyrazili ustną zgodę na zadeklarowaną przez szkołę opiekę psychologiczno-pedagogiczną podczas składania dokumentów rekrutacyjnych. Szkoła chciała jak najszybciej umożliwić młodzieży udział w dodatkowych formach pomocy, dlatego zajęcia rozpoczęły się już w pierwszym tygodniu września na podstawie ustnej zgody. Uczniowie po pierwszych zajęciach mieli możliwość wyboru czy chcą kontynuować uczestnictwo w zaproponowanych formach wsparcia. Wszyscy uczniowie wyrazili zgodę, a pisemne zgody rodziców i prawnych opiekunów zostały wypisane po wyrażeniu chęci kontynuacji zajęć.*

(akta kontroli str. 320-325)

NIK wskazuje, że rodziców uczniów przybywających z zagranicy objętych, pomocą psychologiczno-pedagogiczną w roku szkolnym 2018/2019, poinformowano pisemnie o formach, okresie udzielania pomocy oraz wymiarze godzin, w których poszczególne formy pomocy będą udzielane dopiero 12 września 2019 r. (tj. w roku szkolnym 2019/2020). Natomiast wymóg pisemnego informowania rodziców wynika wprost z art. 23 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Zgodnie z tymi przepisami rodziców informuje się niezwłocznie w formie pisemnej o potrzebie objęcia uczniów taką pomocą.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

Wnioski

1. Ujmowanie rzetelnych danych dotyczących uczniów – dzieci cudzoziemców w SIO i arkuszach organizacji szkoły.
2. Ustalenie w porozumieniu ze Starostwem Powiatowym w Wysokiem Mazowieckiem tygodniowego wymiaru godzin oraz rozkładu dodatkowych zajęć z języka polskiego w porozumieniu ze Starostwem Powiatowym w Wysokiem Mazowieckiem.
3. Organizowanie dodatkowych zajęć z języka polskiego dla każdego ucznia przybywającego z zagranicy nieznającego języka polskiego lub znającego język polski na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki.

⁴⁰ Dz. U. poz. 1646, ze zm.

4. Niezwłoczne informowanie, w formie pisemnej, rodziców niepełnoletnich uczniów o ustalonych formach pomocy, okresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiarze godzin, w których poszczególne formy pomocy będą realizowane.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

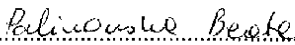
Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

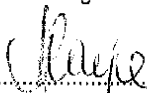
W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, 30 grudnia 2019 r.

Kontroler:
Beata Palinowska
starszy inspektor kontroli państwowej


.....
podpis

p.o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
Agata Ciupa


.....
podpis